

6. Een exemplaar van *Psoricoptera gibbosella* Z., op 11 sept. 1960; een van *Gelechia scalella* Sc. op 16 mei 1960; en een van *Gelechia mulinella* Z. op 3 aug. 1960, alle drie te Amerongen gevangen.

7. Een exemplaar van *Gelechia obsoletella* F.R., op 19 juli 1934 te Amsterdam gevangen (in mijn collectie destijds verkeerd gedetermineerd). Dit is het tweede inlandse exemplaar. Het eerste ving ik op 26 juni 1957 op Terschelling.

8. Een exemplaar van *Xystophora lutulentella* Z., op 5 juni 1960 te Amerongen gevangen.

9. Een exemplaar van *Rhinosia formosella* Hb., op 29 juli 1960 te Meerssen gevangen.

10. Een exemplaar van *Coleoptera prunifoliae* Doets, op 3 aug. 1960 te Amerongen gevangen.

Summary

Rarer and more local species of Lepidoptera, taken in different localities in the Netherlands in 1960. *Myeolois ceratoniae* Z. is new to the Dutch fauna.

Amsterdam-Z. 1, Saxen Weimarlaan 22.

Macrolepidoptera in 1960

door

T. H. VAN WISSELINGH

Zoals steeds wil ik u weer een kort overzicht geven van de belangrijkste vangstem in het afgelopen vangseizoen (1960). De eerste helft van 1960 was, wat betreft het aantal waargenomen soorten, vrij normaal. Dit aantal soorten schommelde tot 15 juni ongeveer om het gemiddelde van de jaren 1946—1956; op 1 juli lag het daar zelfs belangrijk boven, nl. 288 tegen 245 gemiddeld (hoogste aantal in 1952, nl. 302). Daarna was de vangst veel slechter, zodat het in 1960 totale aantal waargenomen soorten beneden het gemiddelde van de jaren 1946—1956 bleef, nl. 435 tegen 450 gemiddeld.

Zeldzame in 1960 waargenomen soorten:

Eupithecia venosata F. Van deze soort, welke tot nu toe alleen uit Zuid-Limburg bekend is, ving ik op 14 juni een exemplaar op licht te Aerdenhout. Ik heb mij bij deze vangst afgevraagd, of het mogelijk zou kunnen zijn, dat ik deze soort zelf in Aerdenhout had geïmporteerd, doordat ik vele jaren zaaddozen van de witte silene waarin de rups leeft en vaak verpopt, uit Zuid-Limburg heb meegebracht en na het uitzoeken in mijn tuin heb gedeponereerd, zodat daar vrij grote oppervlakten met de voedselplant zijn begroeid. Hiertegen pleit, dat ik in 1959 geen zaaddozen uit Limburg heb meegebracht, zodat indien ik zelf een popje in mijn tuin zou hebben gebracht, de soort minstens 2 jaar in Aerdenhout zou hebben standgehouden. Voorts wijkt het gevangen exemplaar van de Zuid-Limburgse af, doordat de zwarte lijnen veel smaller zijn en zelfs gedeeltelijk ontbreken.

Melitaea cinxia L. 3 exemplaren op 17 en 18 juni bij Ootmarsum.

Semiothisa brunneata Thunberg. Op 22 juni een vers exemplaar op licht te Aerdenhout. Deze in het zuiden en oosten van ons land vrij gewone soort was in het westen nog niet waargenomen.

Hoplodrina ambigua Schiff. 20 juli op licht te Bergeijk.

Coenobia rufa Hw. 21 en 30 juli op licht te Bergeijk.

Cryphia muralis Forster. 7 augustus op licht te Bergeijk.

Aporophila nigra Hw. Tussen 30 september en 3 oktober 5 exemplaren op stroop te Bergeijk, waaronder een f. *impuncta* v. Wisselingh.

Lithophane lamda F. Tussen 1 en 23 oktober 4 exemplaren op stroop te Bergeijk.

Dasycampa vau-punctatum Esp. Op 27 oktober en op 18 november een exemplaar op stroop te Bergeijk, het laatste exemplaar f. *impleta* Spuler.

Sedina büttneri Hering. Van deze pas in 1948 als nieuw voor ons land ontdekte soort kwam op 3 oktober een exemplaar op de lamp te Bergeijk.

A f w i j k i n g e n.

Lomaspilis marginata L., f. *semialbata* Mellaerts. Reeds door mij vermeld uit Aerdenhout (1950), ving ik wederom te Aerdenhout op 3 juni.

Semiothisa alternaria Hb., f. *nigrofulvata* Collins. Van deze donkere variëteit ving ik einde juli en begin augustus te Bergeijk verscheidene exemplaren.

A f w i j k e n d e v a n g d a t a.

Zygaena filipendulae L., waarvoor LEMPKE als vliegtijd opgeeft 5 juni tot 20 augustus, vloog in 1960 nog zeer laat. Bij Eys ving ik op 7 en op 12 september nog een fris exemplaar.

Ik liet de genoemde soorten ter bezichtiging rondgaan en had daarbij gevoegd de nieuwe variëteiten genoemd in mijn artikeltje in de *Ent. Berichten* 21: 39, 1961. Ik wil niet in herhaling vervallen door alle daarin beschreven vormen nogmaals te vermelden. Ter verduidelijking had ik steeds naast de nieuwe variëteit een normaal exemplaar geplaatst.

Summary

Discussion of rarer Macrolepidoptera, interesting forms, and uncommon dates, observed in the Netherlands in 1960.

Bergeijk, Bremdreef 2.

Een waarneming over het reageren op nestgeur bij wespen. In 1957 werd een voedselkeuze-apparaat bij een nest van *Paravespula vulgaris* opgesteld (zie *De lev. Nat.* 61: 179—182). Zwaaiend met een vlindernet werden daarop de nog rondvliegende wespen gevangen. Nu werd waargenomen, dat vele wespen zich daarna neerlieten op deze punt. Visuele indrukken zijn uitgesloten, zodat men tot een reageren op geur moet besluiten. Zoals men weet, is het bestaan van een nestgeur bij andere sociale insecten (bijen, mieren) goed bekend.

J. KLEINHOUT Jr., Sinthenstraat 44, Deventer.